

Sygn. akt I C 984/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Julita Preis

Protokolant: sekr. sąd. Karolina Madajczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 lutego 2020 roku w C.

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą
w W.

o zapłatę

orzeka :

I. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda J. G. kwotę 10.000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 06 lutego 2018 r. do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwo w pozostałej części.

III. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 658,34 zł (sześćset pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści cztery grosze) z tytułu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód J. G. w pozwie złożonym dnia 15 listopada 2018 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda : kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 06.02.2018 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600,00 zł oraz opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł .

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że w dniu 19.06.2017 r. w K. doszło do wypadku w związku z pracą w gospodarstwie rolnym. Powód wykonywał konieczne prace tj. cięcia piłą spalinową drewna, w trakcie której pomagała mu żona M. G.. W pewnym momencie żona powoda uderzyła gałęzią o piłę, w wyniku czego stracił równowagę i uderzył piłą o swoją nogę, powodując rozcięcie podudzia lewej nogi. Powód posiada ubezpieczenie OC rolników w (...). Odpowiedzialność Towarzystwa jest wobec powyższego uzasadniona. Na skutek wypadku powód doznał obrażeń ciała w postaci: rany szarpanej podudzia lewego z częściowym uszkodzeniem ścięgna A. lewego oraz uszkodzenia nerwu łydkowego. Bezpośrednio po wypadku powód został przyjęty do (...) Szpitala (...) im. dr. W. B. w G., gdzie poddano go niezbędnym badaniom specjalistycznym m. in. morfologii krwi, badaniu bakteriologicznemu i RTG podudzia oraz klatki piersiowej, które potwierdziły ww. diagnozę. Konieczna okazała się interwencja chirurgiczna, w związku z czym wykonano zabieg rekonstrukcji otwartej uszkodzonego ścięgna A. lewego szwami. Powoda zaopatrzone w stabilizator pooperacyjny stawu skokowego typu W.. Zalecono mu także chodzenie przy pomocy kul łokciowych z odciążeniem operowanej kończyny, kontrole ortopedyczne u lekarza ortopedy, a

także przyjmowanie niezbędnych środków farmakologicznych. W związku z powyższym powód zakupił usztywniacz półpneumatyczny, a także konieczne podkładki podpierające i nasadki do kul, którymi zmuszony był posługiwać się w trakcie swojej rekonwalescencji. Zgodnie z zaleceniem lekarskim powód w dniu 09.08.2017 r. zgłosił się do (...) Szpitala (...) w G. do specjalisty ortopedii i traumatologii narządu ruchu B. T., gdzie stwierdzono, m.in. , że powodowi pozostała niedoczulica okolicy łydki i pięty oraz ograniczenie zgięcia stopy mimo rehabilitacji. W związku z powyższym specjalista ortopeda skierował powoda na zabiegi fizjoterapeutyczne, tj. laser, pole magnetyczne i ćwiczenia, na które J. G. uczęszczał codziennie od dnia 17.08.2017 r. do 31.08.2017 r.

Powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika zgłosił szkodę stronie pozwanej, domagając się wypłaty należnych mu świadczeń tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. Pismem z dnia 05.02.2018r. pozwane towarzystwo nie przyjęło swojej odpowiedzialności za zdarzenie z dnia 19.06.2017 r. Następnie powód pismem z dnia 22.03.2018 r. wniósł reklamację od odmownej decyzji ubezpieczyciela. Pozwane towarzystwo nie zmieniło jednakże stanowiska w sprawie, utrzymując, iż brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności albowiem szkoda na osobie powoda nie powstała rzekomo w związku z posiadaniem przez powoda - rolnika gospodarstwa rolnego. Powód otrzymał jednakże odszkodowanie od pozwanego towarzystwa w ramach ubezpieczenia (...) Ubezpieczenie dla Gospodarstw Rolnych (...). W decyzji (...) określiło w oparciu o własne tabele urazów ciała 8 % uszczerbek na zdrowiu powoda. Mając na względzie okoliczności niniejszej sprawy, powód podniósł, iż odmowa wypłaty zadośćuczynienia ze strony pozwanego jest oczywiście bezzasadna, w związku z czym, niniejsze powództwo uznaje za konieczne.

Powód wskazał ,że pozwane towarzystwo w trakcie postępowania likwidacyjnego podnosiło, iż brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności za wypadek z dnia 19.06.2017 r. na podstawie ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego albowiem szkoda nie wynikała w związku z funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego. Słusznie pozwane towarzystwo podkreśliło, opierając się na poglądach judykatury, iż decydujący jest tutaj element funkcjonalny posiadania czy też prowadzenia przez rolnika gospodarstwa rolnego. Jednakże błędnie uznano, iż zdarzenie z dnia 19.06.2017 r. podczas którego powód ciał drewno na opał nie miało związku z prowadzeniem przez niego gospodarstwa. Powód powołał się na orzecznictwo Sądów Apelacyjnych w podobnych sprawach . Powód wskazał, że przed wypadkiem prowadził ustabilizowane i szczęśliwe życie. Był sprawnym, aktywnym człowiekiem, uczestniczył w życiu rodzinnym, jak również wykonywał samodzielnie wiele prac w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym, Wypadek znacząco zdestabilizował jego dotychczasowe funkcjonowanie. Rekonwalescencja, ból i niepewność , co do stanu zdrowia są najbardziej traumatycznym wydarzeniem dla każdego człowieka. Trwające wiele tygodni leczenie, wizyty u specjalistów, leczenie usprawniające oraz dolegliwości bólowe pogarszały dodatkowo jego samopoczucie i wprawiały go w coraz gorszy nastrój. Kolejnym czynnikiem wpływającym na pogorszenie kondycji psychicznej powoda było utrudnienie wykonywania dotychczasowych obowiązków spowodowane koniecznością unieruchomienia na kończyny dolnej, bólem i dyskomfortem wyraźnie odczuwalnym przy poruszaniu. Ograniczona ruchomość nogi, dolegliwości bólowe oraz konieczność prowadzenia oszczędniejszego trybu życia znacznie utrudniały powodowi możliwość wykonywania czynności związanych z pracami w gospodarstwie rolnym, które jest źródłem dochodów powoda i jego rodziny, a w konsekwencji zapewnia stabilizację ich sytuacji finansowej. Powód podniósł, iż zdarzenie z dnia 19.06.2017 r. wywołało u niego poczucie stresu i niepewności co do możliwości dalszego prowadzenia gospodarstwa przez powoda. Mając na względzie rozmiar obrażeń jakich powód doznał na skutek wypadku, stopień ograniczeń i konieczność rezygnacji z dotychczasowego trybu życia i pracy w gospodarstwie rolnym, powód stwierdził , że rozmiar odczuwanej przez niego krzywdy jest wciąż znaczny i uzasadnia wysokość roszczeń sprecyzowanych w petitum . Powód wskazał ,że zadośćuczynienie winno być, z istoty swej, środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy i szkody niemajątkowej. Przy ocenie wysokość zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę (przepis art. 445 § 1 kc) „należy uwzględnić przede wszystkim nasilenie cierpienia, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym" (vide: wyrok SN z dnia 10.06.1999 roku, sygn. akt (...), publ. (...)). „Krzywdą w rozumieniu art. 445 kc będzie z reguły trwałe kalectwo poszkodowanego powodujące cierpienie fizyczne oraz ograniczenie ruchów i wykonywanie czynności życia codziennego" (vide: wyrok SN z dnia 03.05.1975 roku, sygn. akt (...), LEX nr (...)). Taka krzywda bez wątplenia w zdaniem powoda w jego przypadku występuje. Powód podniósł , że w myśl poglądu reprezentowanego konsekwentnie przez judykaturę, przyznana kwota tytułem zadośćuczynienia

za doznaną krzywdę ma rekompensować wszelkie szkody jakich doznał poszkodowany. Zadośćuczynienie winno być środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy i szkody niemajątkowej. Przy określeniu zaś wysokości zadośćuczynienia podstawowe znaczenie ma właśnie stopień natężenia krzywdy, a więc cierpienie fizycznych i ujemnych doznań psychicznych. Decydującym elementem jest rodzaj, charakter i długotrwałość cierpienia fizycznych doznanych przez poszkodowanego wskutek uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia. Poza tym znaczenie ma tu również poczucie bezradności wywołane niepełnosprawnością, utrata wykonywania pracy, kontynuowania nauki, korzystania z rozrywek (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1975 r.;(...)).

Roszczenie o odsetki powód uzasadnił brzmieniem przepisu art. 481 kc w zw. z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Pozwane towarzystwo najpóźniej w dniu wydania decyzji tj. 05.02.2018 r., zajmując merytoryczne stanowisko w sprawie i znając skutki wypadku, mogło określić wielkość krzywdy i odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia. Powód domaga się zatem odsetek od dnia następnego po wydaniu decyzji przez pozwanego, tj. 06.02.2018 r. Powód wskazał, że wnosi też o zwrot kosztów procesu, a także kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł - kosztu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Koszty zastępstwa procesowego powód określił na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych

W odpowiedzi na pozew pozwany Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wniósł oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powoda kosztami postępowania poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 34,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i substytucji.

Pozwany stwierdził, że powództwo jest bezzasadne i powinno zostać oddalone. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany podniósł, iż w sprawie nie występują przesłanki tak podmiotowe, jak i przedmiotowe odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanego z tytułu umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności rolników. Na podstawie przepisów art. 51 i 52 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zakład ubezpieczeń jest odpowiedzialny jedynie za szkody spowodowane przez osobę pozostającą z ubezpieczonym rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym, które są wyrządzone w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa. Szkoda wyrządzona przy cięciu drewna na opał nie pozostaje w związku z posiadaniem przez rolnika gospodarstwa rolnego. Gospodarstwo to ma, bowiem stanowić cechę wyróżniającą od sytuacji, które mogłyby powstać w analogicznych sytuacjach, lecz nie w zabudowaniach innych, aniżeli gospodarstwo rolne. Zauważyć należy, iż cięcie drzewa na opał może się dokonywać w związku z posiadaniem innej posesji - miejskiej czy turystyczno-rekreacyjnej, ale nie wyłącznie rolniczej. Prowadzone przez powoda i jego małżonkę prace były, zatem prowadzone w związku z zaspokojeniem ich potrzeb mieszkaniowych, a nie funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego. Brakuje, zatem przesłanek, by przypisać odpowiedzialność gwarancyjną pozwanemu. Niezależnie od powyższego pozwany podniósł, iż małżonka powoda M. G. nie ponosi winy za powstałą szkodę. Winnym jest wyłącznie sam powód, który w sposób niefachowy i bez zachowania elementarnych zasad ostrożności dokonywał cięcia drewna. To powód odpowiadał za organizację pracy i własnego bezpieczeństwa. Nie powinien był dopuścić, by ktokolwiek znajdował się wokół niego w tej niebezpiecznej sytuacji. Obciążanie winą małżonki pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Ubezpieczenie odpowiedzialności OC rolnika nie obejmuje natomiast szkód wyrządzonych samemu sobie. Nadto pozwany kwestionuje prawdziwość podawanych przez powoda okoliczności zdarzenia. Nie zostało wykazane, aby małżonka powoda w ogóle uczestniczyła w pracach. Wprost przeciwnie, wydaje się to nieprawdopodobne ze względu na zasady doświadczenia życiowego. Pomoc osoby trzeciej w cięciu drewna na opał jest zbędna. Nie jest logiczne, w jakim charakterze małżonka powoda miała w całej sytuacji występować. Niewiarygodne jest też, aby trzymając przed sobą piłę mechaniczną powód doznał uraz tylnej części łydki lewej - uszkodzone zostało ścięgno A.. Wypadek taki jest trudny do wyobrażenia i wymagałby z pewnością dozy ekwilibrystyki. Pozwany wskazał, że zaprzecza też, jakoby powód doznał krzywdy o rozmiarach, które uzasadniałyby zapłatę aż 20.000,00 zł. Pozwany podniósł, że kwota ta jest rażąco zawyżona, a uszczerbek na zdrowiu powoda szczęśliwie dla powoda był odwracalny. Zastosowano, bowiem w porę właściwą terapię polegającą na zszyciu ścięgna A.. Przebieg operacyjny był niepowikłany, a pacjenta w sta-

nie dobrym wypisano ze szpitala. W związku z powyższym, zdaniem pozwanego, roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, a prowadzić może jedynie do uzyskania przez powoda nienależnego świadczenia.

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił, co następuje:

J. G. wraz z żoną M. G. prowadzą gospodarstwo rolne o powierzchni ok. 40 ha położone w K.. Grunty należące do gospodarstwa w części stanowią w części własność małżonków G., a w części są dzierżawione. Prowadzenie gospodarstwa rolnego jest ich źródłem utrzymania. Na terenie ich gospodarstwa znajdują się zabudowania: dom mieszkalny, obora, stodoła i garaże. W domu mieszkalnym jest centralne ogrzewanie, które służy do ogrzania domu oraz do uzyskania ciepłej wody, gdyż powiązany jest z nim bojler. Dlatego piec centralnego ogrzewania jest rozpalany także w okresie, gdy nie ma potrzeby ogrzewania domu, dwa razy dziennie rano i wieczorem. Do palenia jest wykorzystywane drzewo pochodzące z nieużytków należących do gospodarstwa, jedynie w okresie zimowym jest dodawany miał. Ciepła woda jest wykorzystywana m.in. przy hodowli zwierząt - do rozrabiania paszy, do picia dla prosiąt i dla kur.

dowód: - zeznania św. M. G. – k. 54 v – 56

- zeznania powoda J. G. – k. 81 v – 82

Dnia 19 czerwca 2017 r. J. G. zaplanował cięcie drzewa – gałęzi wcześniej ściętych z drzew rosnących na nieużytkach należących do gospodarstwa rolnego. Gałęzie miały średnicę ok. 6 – 9 cm, były już wcześniej obcięte z liści. Zwykle czynność tę wykonywał wraz z synem, znacznie rzadziej pomagała mu żona. J. G. zwykle ciął drzewo piłą spalinową na przemie z już pociętego drzewa, a druga osoba podawała mu gałęzie. Nie korzystał z koziółków czy podestów. Tego dnia syn spóźnił się. J. G. nie chciał do niego dzwonić, bo syn w był w nocy w pracy. W tej sytuacji J. G. zaczęła pomagać żona. Stała z jego prawej strony. W pewnej chwili zagapiła się i podawaną gałęzią uderzyła w piłę spalinową, J. G. zachwiał się i upadł do tyłu, a piła uderzyła go w lewą nogę nad kostką i zraniła. M. G. pobiegła do domu po opatrunek. Rana bowiem mocno krwawiła. W tym momencie nadjechał ich syn, który zadzwonił po pogotowie ratunkowe. J. G. syn zrobił u góry na nodze zacisk i tak czekali na przyjazd karetki, która dość szybko przyjechała.

J. G. został przewieziony do Szpitala (...) w G., gdzie przebywał do dnia 22 czerwca 2017 roku z rozpoznaniem: rana szarpana podudzia lewego z częściowym uszkodzeniem ścięgna A. lewego i uszkodzeniem nerwu łydkowego. Leczony był operacyjnie w trybie doraźnym - dokonano opracowania rany podudzia lewego oraz szycia ścięgna A. metodą K.. Został wypisany do domu w stabilizatorze pooperacyjnym stawu skokowego typu W. w nieznacznym końskim ustawieniu stopy (podwyższony obcas) z zaleceniem: chodzenia przy pomocy kul łokciowych bez obciążania lewej kończyny dolnej w stabilizatorze typu W., zamiany opatrunku co drugi dzień ambulatoryjnie oraz kontroli ortopedycznej za 3 tygodnie i następnie za 6 tygodni. Zapisano mu leki przeciwbólowe.

dowód: - zeznania św. M. G. – k. 54 v – 56

- zeznania powoda J. G. – k. 81 v – 82

- karta informacyjna leczenia szpitalnego powoda - k. 23 -24

- karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego z dnia 19.03.2017 r. i nagranie wezwania pogotowia ratunkowego z dnia 19.06.2017 r. – k. 73, k. 79 – 80

- protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej – akta szkody pozwanego na płycie CD – k.42

- opinia biegłego z dziedziny ortopedii dr n.med. W. W. (1) – k. 105 -107 i k. 129

Po powrocie ze szpitala (...) wymagał pomocy w codziennych czynnościach przez okres około miesiąca, żona pomagała mu przy codziennej toalecie, przygotowywała posiłki, przemywała ranę. J. G. samodzielnie robił sobie zleczone

zastrzyki przeciwzakrzepowe. Zażywał leki przeciwbólowe. Największe dolegliwości bólowe miały miejsce przez okres 2-3 tygodni i stopniowo zmniejszały się. J. G. poruszał się przy pomocy dwóch kul. Nie opuszczał domu poza wyjazdami na zamianę opatrunku i celu kontynuowania leczenia. Kontynuował leczenie w (...) w szpitalu w G. . W pierwszym miesiącu wozili go synowie, potem jeździł sam. Od drugiego miesiąca rozpoczęto u niego leczenie usprawniające, przeszedł trzy serie zabiegów przez 10 dni. J. G. w okresie ok. 3 miesięcy chodził w butach ortopedycznym, początkowo przy pomocy dwóch kul, a następnie przy pomocy jednej. Przez okres, gdy chodził w butach ortopedycznym nigdzie nie oddalał się od domu, jedynie wychodził na ławkę przed domem, obawiał się bowiem, że w coś uderzy. J. G. przez 5 miesięcy na zwolnieniu lekarskim.

Wszystkie prace w gospodarstwie rolnym w pierwszych miesiącach zwolnienia J. G. musiała wykonywać jego żona, jedynie do cięższych prac w gospodarstwie musieli najmować ludzi. Zboże w 2017 roku skosił syn, aby móc to zrobić zwalniał się z pracy. J. G. denerwował się, że nic nie może robić i wszystko jest na głowie żony. Po upływie 4 miesięcy od wypadku zaczął próbować obsługiwać sam maszyny rolnicze.

W wyniku wypadku, który miał miejsce dnia 19 czerwca 2017 r. J. G. doznał urazu podudzia lewego pod postacią rany szarpanej, uszkodzenia częściowego ścięgna A. i **uszkodzenia nerwu łydkowego. Skutkami tych obrażeń jest znaczna niedoczulica (brak czucia powierzchownego i głębokiego) bocznej krawędzi stopy i łydki oraz nieznaczne ograniczenie przesuwalności ścięgna A. bez ograniczenia ruchomości stawu skokowego. W wyniku wypadku J. G. doznał ok.(...) trwałego uszczerbku na zdrowiu. Dolegliwości po wypadku J. G. odczuwa do dziś, na zmianę pogody boli go pięta, wtedy zażywa tabletki przeciwbólowe. Wykonuje obecnie te same co kiedyś prace gospodarskie, jedynie gdy dużo chodzi to też odczuwa ból.**

Przed wypadkiem J. G. na nic nie chorował i nie miał ograniczeń przy pracy w gospodarstwie.

dowód: - zeznania św. M. G. – k. 54 v – 56

- zeznania powoda J. G. – k. 81 v – 82

- zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 22.11.2017 r. - k. 15 – 16

- kopie faktur - k. 17 – 18

- skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne – k. 19

- opinia biegłego z dziedziny ortopedii dr n.med. W. W. (1) – k. 105 -107 i k. 129

Wypadek J. G. z dnia 19 czerwca 2017 r. został zgłoszony do(...) jako wypadek przy pracy. W protokole z dnia 13 lipca 2017 r. ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej stwierdzono, że przyczyną tego wypadku było nieprawidłowe przecinanie drewna bez użycia koziółków lub podestów oraz mechaniczne podawanie drewna przez żonę bez patrzenia w kierunku męża będąc w strefie zagrożenia.

Lekarz rzeczoznawca KRUS P. Terenowej w G. orzeczeniem z dnia 20 grudnia 2017 r. ustalił, że J. G. doznał (...) stałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym w dniu 19 czerwca 2017 r.

dowód:- protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej oraz wyciąg z treści orzeczenia Lekarza Rzeczoznawcy KRUS z dnia 20.12.2017 r. – akta szkody pozwanego na płycie CD – k.42

J. G. miał zawarty z Towarzystwem (...) z siedzibą w W. na okres 2017 roku pakiet ubezpieczeń rolnych, w tym obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczenie dla gospodarstw rolnych (...).

Pismem z dnia 04 stycznia 2018 r. , działając przez pełnomocnika J. G. zwrócił się do ubezpieczyciela : o wypłatę zaliczki na poczet zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w wysokości 40 000,00 zł, zwrot kosztów opieki oraz pomocy w codziennych czynnościach w wysokości 1 000,00 zł oraz o zwrot kosztów leczenia w wysokości 227,00 zł

Pismem z dnia 05 lutego 2020 r. Towarzystwo (...) z siedzibą w W. poinformowało , że brak jest podstaw do przyznania świadczenia , powołując się na art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...), stwierdzając, że sam fakt, iż do zdarzenia doszło na terenie gospodarstwa rolnego nie oznacza automatycznie, iż szkoda powstała w wyniku przedmiotowego zdarzenia może podlegać naprawieniu z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników nie obejmuje bowiem pełnego zakresu ich odpowiedzialności cywilnej, a mianowicie nie obejmuje szkód związanych z inną sferą aktywności życia ubezpieczonego niż posiadanie gospodarstwa rolnego. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia uznając, że powstała szkoda nie pozostaje w związku z posiadaniem przez J. G. gospodarstwa rolnego , wskazując , że do szkody doszło w związku z cięciem drzewa na opał w centralnym ogrzewaniu w domu, a ta aktywność ta , w ocenie ubezpieczyciela , nie jest przejawem posiadania gospodarstwa rolnego, gdyż wskazane prace - cięcia drewna na opał są przejawem zwykłej aktywności życiowej również osób nie będących rolnikami, a nie przejawem posiadania gospodarstwa rolnego. J. G. odwołał się tej decyzji ,ale ubezpieczyciel nie zmienił stanowiska .

Ubezpieczyciel wypłacił natomiast J. G. świadczenie z ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków w ramach umowy ubezpieczenia dla gospodarstw rolnych (...) przyznając J. G. świadczenie w wysokości 800,00 zł . Ubezpieczyciel informując o przyznaniu świadczenia w piśmie z dnia 11 stycznia 2018 r. wskazał , że świadczenie ustalono na podstawie dokumentacji medycznej potwierdzającej rodzaj i zakres doznanego urazu oraz w oparciu o „ Tabele urazów ciała dla potrzeb ubezpieczenia (...) Bezpieczna Zagroda” obowiązującą w (...) w wysokości 8 % sumy ubezpieczenia (5 % sumy ubezpieczenia z uwagi na uszkodzenie ścięgna A. i 3% sumy ubezpieczenia z uwagi na ranę szarpaną) tj. 800,00 zł

dowód : - kopie zgłoszenia szkody i dalszych pism – k. 20- 29

- kopia pisma z dnia 11.01.2018 r. – k. 30

- akta szkody pozwanego na płycie CD – k.42

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zebranych w sprawie , wyżej szczegółowo opisanych , w tym dokumentów zebranych w aktach szkody pozwanego przesłanych na płycie CD , z których dowód Sąd przeprowadził na rozprawie w dniu 03 kwietnia 2019 r. . Sąd uwzględnił także przesłane nagranie na płycie CD z wezwania pogotowia ratunkowego do powoda w dniu 19.06.2017 r. Sąd oparł się też na zeznaniach św. M. G. (k. 54 v – 56) i powoda J. G. (k. 81 v – 82) , którym to zeznaniom Sąd dał wiarę , także w zakresie tego jak doszło do wypadku , mając na uwadze okoliczność , że pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność , że do wypadku powoda nie mogło dojść w okolicznościach przedstawionych przez powoda oraz mając na uwadze fakt, że taki przebieg wypadku został także w ustalony protokole ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej sporządzonym przez KRUS , który znajduje się w dokumentacji szkody pozwanej . Na podstawie art. 302 § 1 kpc Sąd ograniczył dowód z przesłuchania stron do przesłuchania powoda . Sąd oparł się także na opinii wydanej przez biegłego z dziedziny ortopedii – dr n.med. W. W. (2) (k. 105 -107 i k. 129) , która to opinia w ocenie Sądu jest wyczerpująca i wskazuje podstawy, na których została oparta. Wnioski opinii były logiczne, wysnute na podstawie analizy akt oraz po przeprowadzonym badaniu powoda .W opinii uzupełniającej biegły wyjaśnił , dlaczego przyjął uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5 % dla uszkodzenia ścięgn **a A.. Sąd miał też na uwadze , że** rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (tj. Dz.U. z 2020 r. , poz. 233) , na którym oparł się biegły przy ustaleniu uszczerbku na zdrowiu powoda przewiduje ustalenie 1 – 15 % uszczerbku na zdrowiu przy innych uszkodzeniach stopy niż wskazane wcześniej w tabeli pozostawiających zmiany bliznowate i zniekształcające - w zależności od stopnia upośledzenia czynności, a biegły wyjaśnił , że uszkodzenia ścięgn **a A. , który pełni niezwykle istotną rolę**

w lokomocji niezależnie od jego rodzaju jest oceniane zawsze wysoko i wskazał dlaczego. Nadto opinia biegłego z dziedziny ortopedii – dr n.med. W. W. (2) co do wysokości uszczerbku na zdrowiu doznanego przez powoda w wyniku wypadku z dnia 19.06.2017 r. –(...) pokrywa się także z orzeczeniem dotyczącym tej kwestii wydanym przez rzeczoznawcę KRUS P. Terenowej w G. z dnia 20 grudnia 2017 r. , która znajduje się w aktach szkody pozwanego . **Sąd miał również na uwadze , że także pozwany w swej** „ Tabeli urazów ciała dla potrzeb ubezpieczenia (...) (...)” ustalił , że należy się 5 % sumy ubezpieczenia z uwagi na uszkodzenie ścięgna A.. Poza tym procentowy stopień uszczerbku na zdrowiu w żaden sposób nie determinuje zakresu doznanej krzywdy, ani w sensie czasowym, ani rozmiaru doznawanych cierpień. W tej sytuacji Sąd postanowieniem z dnia 21 lutego 2020 r. wydanym na podstawie art. 235⁽²⁾ pkt. 5 kpc pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny ortopedii jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodzi swych roszczeń w sprawie w oparciu o zwartą z pozwanym umowę ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego na rok 2017 r. Pozwany nie kwestionował , że taka umowa łączyła strony . Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) (tj. Dz. U Z 2019 r. , poz. 2214) z ubezpieczenia OC rolników przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik, osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa rolnego szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Art. 51 ww. ustawy stanowi , że ubezpieczeniem OC rolników jest objęta odpowiedzialność cywilna rolnika oraz każdej osoby, która pracując w gospodarstwie rolnym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa rolnego. Zaś zgodnie z art. 52 zd. 1 odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej osoby odpowiedzialnej, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej.

W niniejszej sprawie do powstania szkody w uszkodzenia ciała powoda doszło wskutek działania jego żony M. G. pozostającej z powodem we wspólnym gospodarstwie domowym oraz pracującej w przedmiotowym gospodarstwie rolnym , która pomagając w cięciu drewna na opał wykonywanego przez powoda nie zachowała dostatecznej uwagi i środków ostrożności , uderzając gałęzią w pilę spalinową, którą powód ciął drewno , powodując utratę stabilności przez powoda i jego upadek oraz zranienie pracującą pilą spalinową . W ocenie Sądu ten brak ostrożności i dostatecznej uwagi ze strony M. G. wypełniania przesłanki odpowiedzialności za szkodę z art. 415 kc , który stanowi , że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Tym samym w ocenie Sądu brak jest podstaw do stwierdzenia pozwanego , że za doznaną szkodę jest odpowiedzialny jedynie sam powód. W ocenie Sądu przyczynił się on jednak do powstania tej szkody. Sąd bowiem opierając się na ustaleniach dokonanych w protokole sporządzonym przez KRUS z dnia 13 lipca 2017 r . (znajdującym się w aktach szkodowych pozwanego) ustalającym okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy rolniczej , którego żadna ze stron nie kwestionowała , ustalił , że przyczyną wypadku z dnia 19 czerwca 2017 r. było z jednej strony nieprawidłowe cięcie drewna bez użycia koziółków lub podestów przez powoda (z protokołu wynika jednoznacznie , że taki sposób cięcia drewna na pryzmie jaki stosował powód już od dłuższego czasu powód był nieprawidłowy) oraz z drugiej strony niezachowanie dostatecznej uwagi i środków ostrożności przez M. G. oraz , że powód i jego żona w równym stopniu przyczynili się do zaistnienia tego wypadku.

Pozwany kwestionował swą odpowiedzialność wskazując, że doznana przez powoda szkoda nie została wyrządzona w związku z posiadaniem przez rolnika gospodarstwa rolnego, gdyż cięcie drzewa na opał może się dokonywać w związku z posiadaniem innej posesji - miejskiej czy turystyczno-rekreacyjnej, ale nie wyłącznie rolniczej. Na podstawie zeznań świadka M. G. oraz zeznań powoda Sąd ustalił , że w domu mieszkalnym znajdującym się na terenie gospodarstwa rolnego powoda jest centralne ogrzewanie , które służy zarówno do ogrzania domu jak i do uzyskania ciepłej wody, gdyż powiązany jest z nim bojler. Piec centralnego ogrzewania jest rozpalany także w okresie, gdy nie ma potrzeby ogrzewania domu , dwa razy dziennie rano i wieczorem. Do palenia jest wykorzystywane drzewo pochodzące z nieużytków należących do gospodarstwa , przy którego cięciu doszło do wypadku , któremu uległ powód dnia 19

czerwca 2017 r. Ciepła woda jest wykorzystywana w gospodarstwie rolnym m.in. przy hodowli zwierząt - do rozrabiania paszy, do picia dla prosiąt i dla kur .

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 stycznia 2017 r. wydanego w sprawie (...) (LEX nr (...)) wskazał , że przed dniem 1 stycznia 2004 r. problematykę ubezpieczenia OC rolników regulowało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego (Dz. U. z 1993 r. (...), poz. 653 z późn. zm.), które obowiązywało do dnia 1 stycznia 1994 r. Paragraf 9 ust. 1 tego rozporządzenia stanowił, że z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego czynem niedozwolonym szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też polegającą na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu mienia. Obecnie odszkodowanie z ubezpieczenia OC rolników przysługuje za szkodę wyrządzoną "w związku z posiadaniem" przez rolnika gospodarstwa rolnego, natomiast we wcześniejszych regulacjach przysługiwało ono za szkodę wyrządzoną "w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego (...)" z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego". Sformułowanie "w związku" trzeba odczytywać jako stosunek współwystępowania zdarzeń, czyli powiązanie funkcjonalne, wyraz związek oznacza bowiem w języku polskim "stosunek rzeczy, zjawisk itp. łączących się ze sobą, wpływających, oddziałujących na siebie; łączność powiązanie spójność, zależność". Wprowadzenie w art. 50 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych odmiennego od przyjmowanego wcześniej kryterium funkcjonalnego i powiązanie go z posiadaniem gospodarstwa rolnego wskazuje na szersze ujęcie zakresu odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia OC. Związek z posiadaniem jest bowiem pojęciem obejmującym swoim zakresem nie tylko skutki zdarzeń związanych z prowadzeniem gospodarstwa, czyli skutki działań rolnika, lecz także jego zaniechań; poza tym wskazuje na związek z poszczególnymi składnikami gospodarstwa rolnego . Natomiast w wyroku z dnia 14 lipca 2017 r. wydanym w sprawie II CSK (...) (OSNC (...)) Sąd Najwyższy stwierdził , że odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmująca szkodę powstałą "w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego" nie zależy od wystąpienia zdarzenia powodującego szkodę (krzywdę) jedynie w przestrzennych granicach gospodarstwa rolnego objętego ubezpieczeniem OC , decydujące znaczenie ma funkcjonalne powiązanie takiego zdarzenia z posiadaniem gospodarstwa rolnego . W sprawie tej SN stwierdził , że wycinka drzew oraz zbiórka suchych gałęzi służąca pozyskaniu drewna w celu wykorzystania go w posiadanym gospodarstwie rolnym jako opał do przygotowywania zwierzętom hodowanym ciepłych posiłków w parowniku i do wykonywania koryt drewnianych pozostaje w ocenie SN w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego i jest źródłem odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela . Sąd orzekający w sprawie podziela takie rozumienie szkody wyrządzonej w związku z posiadaniem przez rolnika gospodarstwa rolnego i w jego ocenie szkoda , której doznał powód w dniu 19 czerwca 2017 r. J. G. jest objęta odpowiedzialnością pozwanego z tytułu zawartej z powodem umowy ubezpieczenia OC rolników.

Zasadność roszczenia powoda w zakresie zadośćuczynienia należało oceniać przez pryzmat art. 444 § 1 kc oraz art. 445 § 1 kc. W myśl art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Zgodnie zaś z art. 445 § 1 kc w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień fizycznych (ból i inne dolegliwości) oraz cierpień psychicznych (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, niemożności uprawiania działalności artystycznej, naukowej, wyłączenia z normalnego życia). Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. W art. 445 kc mowa jest bowiem o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo. Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., (...), (...), nr 5, poz. 107; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR (...), (...), poz. 92; por. też wyrok z dnia 22 marca 1978 r., (...) Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez (...) str. 469). Treść art. 445 kc pozostawia – z woli ustawodawcy – swobodę sądowi orzekającemu w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia i pozwala – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy – uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej (Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 maja 1998 r., (...), LEX nr (...)). Przy ocenie wysokości zadośćuczynienia w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia należy uwzględniać czynniki obiektywne w postaci czasu trwania oraz stopnia intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalności skutków urazu (kalectwo, oszpecenie), rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, wieku poszkodowanego, a także czynniki subiektywne, jak poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową itp. (por. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej SN z 8.12.1973 r., _ (...), OSNCP Nr (...), poz. 145 , wyrok z 30.1.2004 r., (...), (...) _, poz. 40 i wyrok SN z 09.11.2007 r. , (...) , OSNC z 2008, Nr D, poz. 95.). Nie bez znaczenia są też takie okoliczności, jak konieczność korzystania z pomocy innych osób przy prostych czynnościach życia codziennego.

Zatem w kwestii zadośćuczynienia, zgodnie z powyższymi poglądami orzecznictwa i doktryny, powinno ono wynagrodzić doznane przez pokrzywdzonego cierpienie, utratę radości życia, ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Jak wskazano ma ono charakter kompensacyjny, ale jednocześnie nie może stanowić zapłaty symbolicznej i musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Dobro, które w stosunku do powoda zostało naruszone, a więc zdrowie, jest to dobro, które powinno być szczególnie chronione. Powód żądał zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł . W ocenie Sądu żądanie to było uzasadnione. Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia miał na uwadze : fakt długości leczenia powoda – 5 miesięcy , odczuwane przez niego dolegliwości bólowe wymagające zażywania leków przeciwbólowych , szczególnie nasilone w pierwszych tygodniach po wypadku , fakt, że po powrocie ze szpitala (...) wymagał pomocy w codziennych czynnościach przez okres około miesiąca , znaczne ograniczenie w poruszaniu się ,w szczególności przez okres pierwszych trzech miesięcy po wypadku , gdy powód jak wychodził z domu , to tylko na podwórko , poza wizytami związanymi z leczeniem i rehabilitacją, na które był najpierw wożony przez syna , a potem sam jeździł. J. G. poruszał się przy pomocy dwóch kul, potem przy pomocy jednej , używał buta ortopedycznego . Sąd miał także na uwadze fakt , że powód w pierwszych miesiącach leczenia nie mógł wykonywać żadnych prac w gospodarstwie rolnym i martwił się , że cały ciężar w tym zakresie spoczywał na żonie. Sąd uwzględnił też , że powód w wyniku wypadku doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10 % i do dnia dzisiejszego odczuwa skutki wypadku odczuwając ból na zmianę pogody czy po dłuższej pracy w gospodarstwie .

Mając powyższe na uwadze i dokonane przez Sąd ustalenia , Sąd uznał, że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę dla powoda jest kwota 20 000 zł. Tak jak była o tym mowa wyżej w ocenie Sądu powód w 50 % przyczynił się do zaistnienia wypadku. Zgodnie z art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Mając to na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 06 lutego 2018 r. do dnia zapłaty , o czym orzekł w punkcie I sentencji orzeczenia . Wskazać należy, iż o odsetkach od przyznanych kwot z tytułu odszkodowania Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o

ubezpieczeniach obowiązkowych, (...), uwzględniając, że po zgłoszeniu szkody przez pełnomocnika powoda pismem z dnia 04.01.2018 r., pozwany odmówił wypłaty świadczenia powodowi dnia 05 lutego 2018 r.

W punkcie II sentencji orzeczenia Sąd oddalił powództwo w pozostałej części jako niezasadne.

W punkcie III sentencji orzeczenia Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 100 kpc, stosunkowo je rozliczając, uwzględniając, że powództwo zostało uwzględnione w 50%. Sąd uwzględnił do rozliczenia koszty powoda: uiszczoną opłatę od pozwu w kwocie 1000,00 zł, koszt uiszczonej opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa – 17,00 zł, koszty zastępstwa procesowego powoda - 3600,00 zł oraz wykorzystaną zaliczkę na wydatki - 463,56 zł. oraz koszty pozwanego: koszt uiszczonej opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa dla jednego pełnomocnika – 17,00 zł, koszty zastępstwa procesowego pozwanego - 3600,00 zł i koszty dojazdów pełnomocnika powoda w kwocie 146,88 zł zgłoszone na rozprawie w dniu 21 lutego 2020 r.